

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile netraucate nu se pri-
mește. — Manuscrisurile nu se
returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECA DE ANUNȚURI:
la Viena: la N. Dukas Nachf.,
Ruz. Angenfeld & Emeric Les-
nor, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-körsut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colônă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tarifi-
că și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

GAZETA iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Dumnece* 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Dumnece* 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etaj în
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 cor. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 237.

Brașov, Luni-Marți 29 Octomvrie (11 Noemvrie).

1902.

Școlile noastre.

I.

(S) Cine are școla, are educațiunea, cine are educațiunea, are inimile și cine are inimile, acela are puterea, are viitorul.

Eată din care cauză toate statele, cari aspiră a fi părtașe la cultura și civilizațiunea vécului, cheltuesc pe întrecute pentru școli și étă pentru ce înființază și statul ungar școlii după școli chiar și prin acele locuri și ținuturi unde nu este nici o lipsă de ele; înființază firesce numai școle de ale statului, cum se numesc pe la noi, adică școle de aceea, în cari nu pot învăța cu folos decât copiii cari știu de acasă unguresce.

Nu ne putem feriți așî numai și numai cu frica lui Dumneșeu, șeu mai bine șis cu „frica popii“, cum o înțeleg și ar vré șe fie unii preoții de cei din legea vechie și de cei moderni, cari nici habarn'au de sublimul și sântenia chemărei lor, ci fără de nici o genă fac speculă din ea.

Acea frică nici nu se prinde așî de omeni, din cauză, că unii preoții, „servitorii lui Dumneșeu“, chiar și dintre cei mai mari, prin vênarea lor după scopuri lumesci nu dau de loc esemplu bun de frica lui Dumneșeu. Apoi o sută de profesori „meșteri-ștrică“ nu pot tocmi ceea-ce ștrică un singur „popă-tócă“, ale cărui cuvinte de la altarul lui Dumneșeu nu sunt de loc în consonanță cu faptele lui.

Pe lângă frica lui Dumneșeu și inima curată, se mai recere și inteligență și iscusință pentru interesele lumesci. Frica lui Dumneșeu trebuie șe ni-o dée biserica și esemplul celor ce vestesc cuvântul lui Dumneșeu, ér iscusința pentru scopurile lumesci ale vieței trebuie șe ne-o dée școla.

Esigențele vieței se înmulțesc și devin mai mari pe și ce merge. Prin urmare școla are pe și ce merge mai mult lucru și mai grele probleme de rezolvat. Un popor care vrea șe trăieșcă, trebuie dér șe-șî dea totă silința și șe jertfășcă din greu ca șe aibă școle bune.

Esciut casul cu cei două-șeci și unu învățătorii români șelăgieni, cari și-au uitat întru atât de sine și de chemarea lor, încât merg a se plânge contra superiorilor lor. Și unde? La aceia, cari fac numai capital politic din asemeni aparițiuni triste în vieța noastră bisericășcă școlară, și s'ar bucura dēcă n'ar mai așî nici măcar pomenindu-se de școlă și de învățător român. Acest cas al amintirilor învățătorii ne readuce în memorie starea de tot tristă a școlilor noastre confesionale și a învățământului nostru popular.

Căci va trebui șe recunoșcă orî și cine că bine și nimerit s'a șis în această fôia, când s'a afirmat, că un lucru atât de urit și trist, comis de 21 învățătorii români din Șelăgiu, de unde numai lucruri școlare îmbucurătoare se așîau până acum, nu s'a putut șevêrși fără de cauze, și

incă cauze de natură a produce un adênc efect în vieța noastră școlară.

Causele acestea există într'a-devêr. Și lucru fôrte dureros, există nu numai în Șelăgiu ci pretutindenî în țerà și amenință, putem șice, chiar cu nimicire învățământul nostru popular românesc.

Nu vrem șe fim nici optimiști, nici pesimiști. Vrem șe ținem sémă însê de stările reale fără a voi șe ne înșelăm noi pe noi cu nu știu ce iluziuni deșerte.

Tocmai pentru aceea trebuie șe recunoșcem, că mai mult ca orî și când se impune așî conducătorilor poporului nostru, ca șe nu trecă cu ușurință peste casuri ca cel atins mai sus. Căci, cum am mai șis, orî unde și 'n orî-ce împrejurări s'ar ivi asemeni casuri, trebuie șe ne încordăm și șe punem odată pentru tot-dêuna stavilă tare acestor aparițiuni triste și nenorocite, dupa sfatul străbun: *Principiis obsta.*

Situația în Austria. Din Viena se anunță, că situația politică înșpiră serioșe îngrijiri. Cehii nu cedeză nimic din atitudinea lor obștrucționistă. Deore-ce și în Ungaria se ridică mari piedeci față cu noșele proiecte militare și fiind-că este cu deșevîrșire esclus, ca asupra acestor proiecte șe se decidă prin § 14. Cehii șperă, că cabinetul Koerber se va retrage, făcênd loc altui guvern mai amical față de ei. „*Politik*“ șerie, că acum nu mai pôte fi îndoielă, că între Koerber și parlament s'a deschis lupta pe môrte, pe vieță, și dēcă Koerber nu va face Marți declarațiuni satisfăcătore, atunci are șe se decidă, dēcă guvernul, orî cabinetul va plăti prețul acestei atitudinî intrasigente. — În ședința de la 7 Noemvrie a „*Reichsrath*“-ului, deputatul ceh *Kramarz* a declarat, că Cehii nu mai vor șe figureze ca naționalitate de a doua mână. Dēcă nu li-se vor respecta drepturile, ei vor împiedeca orî-ce lucrare parlamentară.

„Regele nu vine la Budapesta.“
Sub titlul acesta „*Magyarország*“, „*Független Magyarország*“ și alte diare opoziționale, se ocupă în lungi articole cu faptul, că Majestatea Sa monarcul nu va veni tómnă acêșta, ca de obicei, la Budapesta, și că și-a amânât venirea în capitala ungară pe timp nedeterminat. „*Magyarország*“ șice, că Majestatea Sa s'a supêrat pentru opoziția, ce se face în Ungaria proiectelor militare, și acum „trebuie pedepsită renitența, ce s'a arătat în jurul împlinirii poruncei“ — „*Független Magyarország*“ șicie șe spună și mai mult. El șerie: „Regele e mânios și a declarat, ca nu va merge în Ungaria nici acum, nici după acêșta“. Causa principală o gășesce numita fôie în demonstrația, ce s'a făcut la Clușiu, contra imnului „*Gott erhalte*“. Când deputatul 48-ist Barabas și-a ținut cunoscutul discurs în afacerea „*Gott erhalte*“ din Clușiu „șile întregi nu putea vorbi nimeni cu regele. A fost fôrte nemulțumit cu răspunsul, ce l'a dat Szell“. De asemenea Maj. Sa s'ar fi supêrat din cauză, că proiectele militare au întêmpinat opoziție în Ungaria. În fine a luat în nume de rêu, că „țerà nu prea vré șe urce lista civilă și nu e nici o șperanță,

ca țerà șe plătescă anual cu 2 milioane mai mult pentru cheltuelile curții mășghiare, care nu există.“

Notăm, că oficióșele unguresci tac lăcerea pescelui și nu desmint șcirile ce le aduc foile opoziționale.

Alegerile din Austria de jos.
Resultatele alegerilor din Austria au dat o surprindere fôrte durerosă pentru liberali, Șöhneriani, jidovi și social-democrați, cari se aliașeră spre a șdrobi partidul antisemit de sub conducerea lui Dr. Lueger. După alegerile colegiilor din Viena și orașe și după balotaje, situația se presentă așa: Antisemiții vor dispune de 45 mandate (față cu 31 din perioada trecută), ér opoziția numêră d'abia 13 mandate. — Cu deosebire crâncenă a fost lupta la balotajul din Favoriten, unde a biruit antisemitul *Prohaszka* (6262 voturi) contra jidovului socialist Dr. *Adler* (6223 voturi). Socialiștii au terorizat pe alegători cu bătăi și cu înjunghieri, însê fără succes.

Visita Regelui Carol în Rusciuc.

M. S. Regele Carol va șosi la Rusciuc Marți 29 Octomvrie, la ôrele 2 după amiașî și va fi primit la debarcader de A. S. R. Principele Ferdinand al Bulgariei. Regele și Principele se vor duce în port în trășură până la palatul princiar. În timpul șilei, se vor duce șe vîșiteze cășărțile orașului.

Sêra va avé loc la palat un mare prânz de gală în onôrea Regelui, la care vor lua parte 80 de persóne.

Regele va petrece nóptea de Marți spre Mercuri în Rusciuc.

Mercuri, Regele și Principele vor pleca cu un tren special pentru a se duce la Plevna. Trenul se va opri la înălțimea vechii redute a Griviței, unde cei doi Șuverani vor șcinde, pentru a vîșita în trășură acêșta redută de la 1877, și pe urmă orașul Plevna.

O delegațiune din batalionul al II-lea de vîșători, trimesă de la Conștanța, va aștepta pe Regele Carol la Grivița.

De la Plevna, Șuveranii se vor duce cu drumul de fer la Samovit, unde vor șosi la ôrele 7 sêra.

Un al doilea prânz de onôre va avé loc în acest port pe bordul vaporului bulgar „*Krum*“. Apoi Regele își va lua adio de la Alteța Sa Regală principele Ferdinand al Bulgariei și va trece pe bordul vaporului „*Orient*“ al navigațiunii române, pentru a se duce la Turnu-Mășgurele, unde îl va aștepta un tren special. Majestatea Sa va pleca în aceeași nópte direct pentru Sinaia.

Regele Carol va fi întovărășit, în afară de d-nii D. *Sturdza*, președinte de consiliu și ministru de rêsboiu, și Ionel *Brătianu*, ministru de externe, de d-l general *Warthiadi*, șeful Casei militare, și de d-nii colonel *Mavrocordat* și locot.-colonel *Georgescu*, adjutantul șeu, colonelul *Condă*, secretar general de la ministeriul de rêsboiu, colonel *Averescu* de la statul-major general, maiorul *Romanescu*, comandantul batalionului 2 de vîșători, și căpitantul Al. *Sturdza* din batalionul 2 de vîșători, fiul primului ministru.

Diarul oficios „*Bulgarie*“ publică un articol de fond relevând, că vîșita Regelui României va completa fericitele evenimente din vremurile din urmă, cari au înșeninat orizontul politic al Bulgariei. Regele Carol va fi primit cu bucurie de poporul bulgar, nu numai ca Șuveranul unui stat vecin, cu care Bulgaria are atâtea interese esențiale de a fi în bune relațiuni, dér ca pe acela, care a luat parte la rêsboiul de liberare a poporului bulgar. Bulgarii nu pot șe nu-și reamintêșcă cu recunoscință, că Majestatea Sa Regele Carol în capul bravei sale armate și umêr la umêr cu trupele liberatoare rusesci, a luptat pentru desrobirea lor. Șacrificiile pe cari poporul român le-a făcut în acest rêsboiu, gășesc un loc larg de recunoscință în inima poporului bulgar și pe care politica nu-l va puté vre-odată reștrînge.

Diarul oficios exprimă convingerea, că vîșita Regelui Carol va ștrînge și mai mult încă relațiunile amicale dintre România și Bulgaria și va fi începutul unui lung period de raporturi cordiale între cele două țeri, cari sunt unite, nu numai prin trecutul lor, dér și prin interesele lor materiale și prin aspirațiunile lor culturale.

De asemenea, celelalte mari diare bulgare publică articole de căldurosă simpatie cu ocașiunea vîșitei Regelui Carol.

Ultimul număr al diarului rus „*Petersburkia Vedomosti*“, vorbind de vîșita Regelui Carol la Rusciuc, șpune că escurșia de la Plevna, este cel mai bun mijloc de a lega cele două țeri vecine cu o nouă și trainică prietinie.

Diarul rus încheie: „Va fi într'a-devêr un moment solemn acela, când învingătorul de la Plevna va întinde prietinesce mâna sa prințului Bulgariei, pe câmpul de bătăie unde s'a nășcut principatul Bulgariei“.

Adresa comitatului Pojun în congregația comitatului Cojocna.

În ziua de 7 Noemvrie s'a ținut în Clușiu congregațiunea de tómnă a comitatului, în care a venit la ordinea șilei cunoscuta adresă circulară a comitatului Pojun. După-cum ni-se șerie, dintre membrii români fôrte pușini s'au prezentat și cu deosebire s'a remarcat absența membrului virilist Coroianu.

La acest obiect a vorbit Dr. *Rosenberger* Bernat, protoșiscalul comitatului și mare proprietar, care cu frase patriotice-jidovesci a făcut propunerea, ca și comitatul Clușului șe urmeze exemplul Pojunului, adresând o petiție la camera deputașilor pentru ștergerea legii naționalitășilor, de care — după părerea sa — nu este nici o necesitate, deore-ce mână numai apa pe móra agitatorilor nașionaliști.

D-l Vasile *Indre*, avocat, luând cuvântul, într'un discurs mai lung a susșinut cu argumente istorice, juridice și șociale, necesitatea menșinerii legii de nașionalitate, pe care au creat-o nișce bărbăți sub influența marilor principii de egalitate și frățietate. Iubirea de nașionalitate, iubirea de neam și de limbă, nici prin lege, nici prin forță nu se pôte ștrîpi. Patria nu contra nașionilor autohtone ar trebui apêrată, ci contra acelor venetici, cari inva-

déză în țără și cucerească pământul, apărât cu sânge în cursul secolilor de toate naționalitățile patriei.

Vicespanul *Dozsa* susține din partea sa de asemenea necesitatea executării legii naționalităților.

Resultatul a fost, că congregațiunea a luat simplu la cunoștință adresa comitatului Pojun.

Din Bucovina.

Cetim în „*Deșteptarea*“ din Cernăuți: Luni, 3 Noemvrie st. n., comitetul central al partidului poporal-național a ținut o adunare plenară. În discuțiunea asupra situației politice a poporului român din țera noastră, s'a constatat față de evenimentele din ultimele luni, regretabila apariție a unui curent părăsit de baza națională, care tinde să captiveze învățătorii români, spre a-i preface în factori destructivi față de națiune; s'a constatat totodată, că o parte mare a învățătorilor români, cu totă agitația lipsită de orice conștiință în această direcție, nu simpatizează cu amintitul curent a cărui intrare în corpul nostru național are menirea de a produce desorganizare și de a slăbi poporul român în privința politică față de celelalte națiuni. S'a mai constatat, că la spatele aceluia curent, ca spirite în taină dirigente, stau pronunțați dușmani ai poporului nostru. Cu acest prilej s'a discutat și rolul politic al deputatului dr. Fl. Lupu și al revistei „*Privitoriu*“, ce apare la Brünn și s'au admis următoarele moțiuni:

„Comitetul central al partidului poporal-național este deplin solidar cu enunțarea dirigienței partidelor române unite publicată în nr. 67 al „*Deșteptării*“, prin care deputatul dr. Fl. Lupu a fost declarat inamic al intereselor adevărate ale națiunii noastre“.

„Partidul poporal-național condamnă cu desăvârșire tendința și ținta neromânească a revistei „*Privitoriu*“ a d-lui dr. Aurel cav. de Onciu din Brünn în Moravia, și declară, că lucrarea d-sale este stricăcioasă națiunii române, căci d-sa s'au necunoștință a referințelor, s'au din rea-credință, presintă chestiunile bucovinene cu totul denaturat“.

În continuare s'a discutat situația culturală și economică a poporului nostru, s'au înaintat mai multe plângeri în privința școlară, administrațiilor comunale etc., cerându-se intervenția Dirigenței în mai multe afaceri; s'a luat la cunoștință, că contrar cu legile și emisele existente, în cele mai multe regiuni românești cârciumele nu se închid, și s'a luat încheierea:

„Dirigența partidelor române unite este rugată a interveni pe lângă deputații naționali pentru statorirea unei legi cu privire la închiderea cârciumelor în zilele de Duminecă și s'ărbători, cât și a lucra într'acolo, ca esistența lege pentru închiderea în zilele de rând să fie executată“.

Inființarea internatelor la Rădăuț și Siret, precum a internatului din Suceva s'au luat cu deosebită satisfacție la cunoștință și membrii partidului poporal sunt îndemnați a continua spornica lor activitate la inființarea și susținerea instituțiilor culturale. Însoțirea Reiffeisiane, deși slabe la început, iriuresc deja simțitor starea economică a poporului rural; în multe comune cămătăria dă înapoi și creditul începe a deveni pentru țeran în genere mai efitin. Se constată ca absolută necesitate crearea unui hambar central pentru negoțul cu pâine de la producător direct, către consumator, spre a delătura cămătăria cu pâinea. S'au mai luat deciziuni însemnate în privința organizării politice și economice.

Din dieta ungară.

Sedința de la 7 Noemvrie.

O discuție estraordinară de pasionată a fost în ședința de la 7 Noemvrie a dietei. Deputatul 48-ist *Nessi* Pal a anunțat, că i-s'a atacat dreptul de imunitate. Juriul de onoare al brigădei 79 de honveđi, la ordinul generalului *Bihar*, a citat înaintea sa pe deputatul *Nessi* și a deschis contra lui acțiune în cauză de onoare, pentru-că în calitate de oficer în rezervă, a demonstrat la Clușiu în contra imnului „*Gott erhalte*“. Scirea acésta, comunicată dietei de presidentul ei, a fost primită de partidul 48-ist cu mare șgomot. S'au auđit din partea mai multor deputați cuvinte, ca: *obrăznicie! porcărie! mișelie! terorism militar!*

— Armatei nu-i este permis să ofenseze

suveranitatea națiunii, dișe *Olay*, ér în cazul de față acésta s'a întâmplat, căci *Nessi* a fost la Clușiu ca membru al delegației dietei.

Intrându-se în ordinea de di, desbaterea asupra proiectului de *indemnitate*, deputatul 48-ist *Lengyel* Zoltan a ținut un discurs chilometric. A vorbit despre câte-tóte și a atacat cu mare aparat politica lui *Szell*. Éta câte-va escerpte din vorbirea lui:

După o introducere mai lungă, a vorbit despre *absolutismul împărătesc* în Ungaria, care sub vëlul constituționalismului devine tot mai puternic. Pe ministrul președinte l'a asemănat cu *Fregoli* (acest *Fregoli* a debutat anul trecut și în Brașov), care apare pe scenă în toate figurile, ca bărbat, ca femeie, distrând publicul. Așa e și *Szell*: în Viena distréză pe militari, ér la desvëlirile de statue distréză publicul. Înaintea statuei lui *Matia* a glorificat memoria acestuia, cu ocazia plecării arhiducelui însé stând „*haptak*“ a ascultat „*Gotterhalte*“. L'a atacat apoi pe *Szell* pe tema pactului vama cu Austria. A vorbit despre proiectele militare, despre deficit, indemnity și s'a espectorat cu profusiune contra armatei.

Éta ce a diș despre armată:

„Armata acésta este o adevărată *batjocură* a conștiinței naționale, *ucigașa* sentimentului maghiar. Corpul ofițerilor este o *unellă orbă plătita* a absolutismului, a *puterii subjugătoare* a dinastiei, ér nu sentinela gloriei, incarnațiunea ei... Cine întră odată în armată, acela nu aduce de acolo însuflețire și patriotism, ci ură și dispreț față de tot ce se află în casarmă... Eu nici odată n'am fost pedepsit, n'am știut nici un cuvânt nemțesce când am intrat în armată, și am adus jertfa, că am învățat astfel (limba germană), încât în atestatul despre examen e scris „*Schreibt und spricht deutsch vollkommen*“ — de *ceea-ce și ađi imi e rușine*“....

S'a ocupat apoi cu urcarea *listei civile* și a diș între altele:

„Nu numai că nu avem de unde plăti, dér trebuie să întrebăm, că spre ce scop se cere, și cui plătim noi banii aceia? Esistă aevă curte regală maghiară? Tot ce cheltuesce regele în Ungaria face 910,000 fl. Sub titlul *listei civile*, Ungaria a plătit Austriei cu două sute milioane mai mult. Acolo (în Austria) se întrețin din lista civilă muzee, teatre, ba *chiar și teatraliste*... Cum vine regele în Budapesta (O voce: Cu trenul!) „*Hofmeister*“-ul dă circulare, „*Hofceremonienamt*“ se îngrijesce de numărul lacheilor, alții de cai, alții de vinuri, printre cari, ca să fie ceva și maghiar, se pune câte 1—2 butelii de Tokaj. (Thaly! Și aduc și apă din Viena). Ovesul din Viena, paiele din Viena, Vine și regele, dă prânduri și baluri, ér când regele se depărtează, nu rămâne în sentimentul public național nici o simțire înălțătoare“....

Vorbesce apoi despre conflictul dintre „națiune“ și domnitor din cauza lui *Ludovic Kossuth*, și diș între altele:

„Istoria maghiară l'ar considera imortal (pe Maj. Sa *Francisc Iosif*), dér ar dișe: Éta, nu sunt îngrat, nici necavaler, vë iubesc pe voi, și fiind-că vë iubesc, în voi și prin voi iubesc pe toți fiii mari ai națiunii, fie că au fost, s'au nu contra mea. Pe cel ce-l stimatți voi, și eu îl stimmez, fiind-că sorgintea puterii mele este puterea vóstră! — Ce ar dișe istoria despre d-l ministrul-președinte, dér i-ar spune lui *Francisc Iosif*: Domnul și regele meu, nu împedeca lucrul acesta, ci precum soția ta a știut să pună cunună pe catafalcul lui *Francisc Deak*, a cărui memorie e mult mai mică decât a lui *Kossuth*, și tu poți dișe: acolo este colina de încoronare vis-à-vis de palatul din Buda; nu pun piedeci ca între cele două mari figuri ale vécului trecut, să se pună cel mai mare uriaș... (statua lui *Kossuth*).“

*

În ședința de la 8 l. c. s'a continuat desbaterea asupra idemnității. Nimic de interes.

O carte interesantă.

O carte interesantă, póte unică în felul ei, a scos de sub tipar profesorul piarist din Timișóra *Dr. Geza Czirbusz* sub titlul „*Ungaria la începutul vécului XX*“. Noi n'am vëđut publicațiunea acésta, însé

după-cum reiese din primul de la 5 Nov. al lui „*Budapesti Hirlap*“, se spun în ea lucruri, cari dau de gândit șovinistilor. Fóia numită spune, că e o lucrare științifică, de care pot usa profesorii, universitarii și toți aceia, cari se interesază de stările din Ungaria. Nu-i póte ierta însé autorului, că în „opera lui științifică a vîrît și politică“, desfășurând păreri, cari sunt de natură subiectivă.

Să vedem însé ce spune *Czirbusz* și cu ce nu se póte împăca „*B. H.*“?

Autorul vorbind despre *națiunea politică și naționalitățile*, pune mai mare greutate pe *originea de rassă*, decât pe *naționalismul după limbă*. Nu cunoșcerea limbii, ci calitățile de sânge hotărăsc asupra aceea, că cutare individ la care grup de națiune aparține. Ca să l recunoșcă pe cine-va Maghiar, lui *Czirbusz* nu-i este de ajuns, déră respectivul s'a mărturisit Maghiar, după limba maternă, cu ocazia recensământului, fiind-că acésta nu arată, decât cunoștința de limbă a respectivului și aparținerea politică; însé cu toate acestea Românul, Armeanul, Jidovul, Germanul, Tiganul după particularitatea de rassă rămâne ceea-ce s'a născut, și „numai cultura îi este maghiară, dér sângele, particularitatea de rassă, mersul gândirii, nu este maghiar, ori-ce ar dișe ilusioniștii politici“.

Conform acestui adevăr, *Czirbusz* consideră *șovinismul maghiar de un paradox periculos*, și-l combate energic. „Ómenii sunt foarte simțitori cu privire la religia și limba lor, s'au *nu-i supărăm în sentimentele lor delicate!*“ esclamă autorul, al cărui ideal este o Ungarie, în care fie-care naționalitate înflorește cu propria-i cultură într'o libertate pacinică și unitate politică. Căci — dișe — „omenimea e o grădină cu flori, unde miile de națiuni și popóre sunt florile, ele nu sunt plantațiuni de cartofi, unde toate plantele sunt la fel. S'au înfloréscă și se se sporéscă fie-care după firea și modul s'au de a fi“.

E de prisos a mai releva, că „*Bud. Hirlap*“ nu admite odată cu capul așa ceva, și contra adevărurilor exprimate de *Czirbusz* pune tесе cu totul altele, în spirit șovinist. Fóia archișovinistă dișe, că tocmai autorul cărții din chestiune e ilusionist, déră crede, că prin vorbă bună și cu cozonac, Maghiarii ar puté să atragă naționalitățile agitate de frații lor de sânge din străinătate. Apoi îl invită, să privéscă, ce fac la începutul veacului 20 toate națiunile, cari din elemente diferite vor să creeze, cu mijlocele vieții moderne, state și națiuni unitare....

SCIRILE DILEI.

— 28 Octomvrie v.

22 funcționari trași în cercetare disciplinară. La ordinul ministrului președinte și de interne *Coloman Szell*, 22 funcționari ai orașului Neoplanta sunt trași în cercetare disciplinară, ér 4 funcționari au fost destituiți din post. Acésta s'a făcut în urma rezultatelor anchetei, care a descoperit mari abuzuri în administrarea banilor de dare. Paguba totală e de 125,736 cor. 62 fl.

Pentru masa studenților români din Brașov. D-l Dr. *Zosim Chirtop* avocat în Cămpeni, un marinos și vechi sprijinitor al mesei studenților noștri, aprențând împrejurările grele cu cari se luptă instituțiunea noastră umanitară românească a mesei studenților din Brașov, pe lângă ajutoarele sale anterioare de mai multe sute coróne, ni-a trimis acum un nou ajutor de 100 coróne pentru trebuințele anului present. — Priméscă nobilul donator cele mai sincere mulțămite și lumineze exemplul marinos al d-lui pentru imitatori cât de numéroși. — *Dirigența școlilor mediú gr. or. române.*

Sfințire de școlă. „*Unirea*“ scrie: Duminecă în 26 Oct. n. Reverendissimul domn Dr. Aug. Bunea, învitat de protopopul *Nicolau Solomon*, a sfințit școlă cea nouă gr.-catolică din Ludoșul-de Mureș.

Mai întâiu domnul canonic a celebrat sf. liturgie în biserica cea frumoasă și nu de mult zidită, asistat de protopopul și de notarul tractului *George Florian*, paroch în Sânger. Cu acésta ocaziune a predicat despre evangelia d'ilei și în legătură cu acésta a lăudat zelul și jertfele pentru biserica și școlă. După liturgie a sfințit școlă în prezența unui public numeros în care era — pe lângă preoții *Suciú* din Căpuș, *Boeriú* din Lechința, *Orbean* din Iclânzul și alții din jur — și reprezentații autorităților civile locale. Aci predând școlă destă națiunii, a adresat cuvinte potrivite senatului școlar, părinților, pruncilor de școlă, învățătorului, arătându-le cari sunt datorințele lor față cu școlă. Invățătorul *Vas. Morariu* cu corul s'au de elevi a ridicat mult frumșeța actului, și a știut aranja o adevărată s'ărbătorire a parochului și protopopului *N. Solomon*, sub a cărui păstorie s'au clădit biserica și școlă, ambele atât de frumos situate pe țermul *Mureșului* într'un loc înalt unde, călătorind pe valea acestui riu, le vëđi și le admiri din mare depărtare.

Tinerimea universitară română din Clușiu invită la Picnicul, ce se va ține Duminecă în 23 Nov. st. n. 1902 în sala Redutei orașenesci. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea tinerilor lipsiți de mijloce. Inceputul s'era la orele 8. Prețul de intrare: de persoană 3 cor., de familie până la 3 membri 6 cor., de la 3 membri în sus 8 cor. Comitetul aranjator: *Valeriu Ostalea* președinte, *Antoniu Bogdan* vice-președinte, *Ioan Nica* cassar, *Basilu Bașiola* controlor, *Augustin Rațiu*, *Virgil Muntean*, membrii în comitet. Ofertele marinosé sunt a se trimite la adresa cassarului (strada *Szentlélek* nr. 3) și se vor publica.

Propagarea revoluției în armata rusescă. Diarul socialist „*Vornárls*“ publică o circulară secretă a ministrului de răsboi al Rusiei contra propagandei revoluționare în armată. În circulară se dișe între altele: „*Indrăsnéla revoluționarilor, cari fac propagandă în armată a sporit; trebuie să fim cu băgare de sémă*“. Se spune apoi, că un óre-care *Alschanski*, de familie nobilă, soldat într'un regiment de gardă din corpul de la *Iecaterinoslav*, a făcut propagandă revoluționară prin discursuri, broșuri și proclamații, ér alți soldați l'au ajutat în acésta întreprindere. După ce se mai arată în circulară și alte fapte la fel cu acesta, se face observația, că comandantii n'au știut nimic de ele, că n'au luat în sémă așa șfortări ale sectelor secrete. Ministrul rógă pe comandantii să-și dea părerea în privința mijlocelor de-a preveni și reprima aceste propagande.

Înăbușirea revoluției din Macedonia. Conform instrucțiunilor date din Constantinopol, valiul din Monastir a trimis puternice detașamente în regiunea în care operéză bandele, în fruntea cărora se afla colonelul bulgar *Iancoff*. Autoritățile otomane din Macedonia, de altă parte, au hotărît să pună la preț capul șefului revoluționar. Capturarea lui *Iancoff* se consideră ca iminentă, dat fiind că țeranii, la început în rebeliune, au început să depună armele și să serve de călăuză patrelor imperiale.

Cartelul de petrol român. Rafinatorii mari de petrol român, anume firmele: „*Steaua Română*“, „*Société anon. des Pétroles Roumains*“, „*Aurora*“ și *Hagianof & Cămpeanu*, au căđut de acord în privința prețului. Cartelul s'a încheiat pe timpul de la 1 Sept. 1902 până la Maiú 1913 și se referă atât la consumația internă cât și la esport. Prețul minimal de la fabrică va fi de 8 lei suta de chilograme. — Consulatul austro-ungar din *Ploiesci* observă, că petrolul român până acuma n'a putut concura în Balcani și Levante cu petrolul efitin rusesc. În Germania și Anglia însé exportul petrolului român a crescut, așa că de la 1 Ianuarie 1902 până la 1 Septemvrie numai în Anglia s'au esportat 1,955,190 decalitri.

Esportul de cereale din România. Din partea consulatului austro-ungar din Constanța se raportază, că funcționarii români de port au observat, că exportorii nu facionează exact cantitatea de cereale de pe vagon, păgubind enorm statul la încasările taxei de 1½%. Ministrul de finanțe român a înăsprit acum controla și a dat ordin, ca de acum înainte taxele să nu se percăpă după fasiunile esportorilor, ci pe baza actelor de pe vapóre.

Cum „iubesc“ Thaly Viena. Deputatul Thaly Kalman este unul din cei mai incarnați kossuthiști. Ca să dea c'o dovadă mai mult despre acosta, el a făcut în ședința de la 7 Noemvrie a dietei ungare următoarea declarație: „*Mi-ar plăce să jăfuiesc Viena, ca să aduc de acolo acasă comorile maghiare.*” — Curióse plăceri.

De la Curtea cu jurați. La 7 și 8 Noemvrie a. c. s'a pertractat înaintea Curții cu jurați, de la Tribunalul din Brașov acusa susținută contra lui Nicolae Staicu Ticanu și Aron Ioan Cojanu din comuna Rucăr (România), cari au fost estradați de tribunalul din Câmpulung, bănuți ca făptuitori ai jafului săvârșit în noaptea de 26 Iulie 1901 la casa primarului comunal din comuna Pórta-Bran Miron Tătoiu, și ai jefuirei săvârșite în noaptea de 22 Maiu 1901 la casa lui Nicolae Staicu Runceanu din Magură. La 8 Noemvrie, la órele 5 p. m., după o pertractare de două zile s'a pronunțat verdictul juraților prin care acușaii unanim au fost declarați de nevinovați și au fost puși pe picior liber. Curtea a fost constituită din 12 jurați, ér tribunalul din președintele Weér György, judecătorii Abraham Istvan și Czászár Bela, grefier Bardocz Arpad; ca tálmaciu a funcționat d-l Dr. Eugeniu Meșianu; acusa a fost susținută de sub-procurorul Dr. Knörr Ferencz, ér apărarea a fost făcută de avocatul Dr. N. Mănoiu.

De ale pressei germane din Ungaria.

Dintre redactorii germani urmăriți în timpul din urmă de procurori, judecători de instrucție și poliție, Artur Korn din Ghichinda este cel mai norocos, căci se bucură de libertate deplină în Elveția, unde s'a refugiat și unde, după cum ceitim în foile streine, ține conferințe publice asupra situației Germanilor din Ungaria. Al doilea, Hermann Schroff de la „Kr. Ztg.“, care fusese luat cu nepușă masă din Brașov, se află în prevenție la T. Mureșului, ér soția sa și o copilă, rămase pe drumuri, jelesc pe părintele lor absent și se gândesc în ce chip să-și asigure viitorul, după-ce cel ce le câștiga până fu luat din mijlocul lor, așa pe neașteptate. Al treilea este Alvin Cramer de la „D. T. f. U.“, care nu de mult fusese transportat din temnița din Timișóra în închisórea de stat din Seghedin. Asupra acestui din urmă circulă în foile maghiare următorul articol caracteristic pentru lealitatea adversarilor:

Agitatorul Alvin Cramer. Intr'o dimi-néță se răspândi în închisórea de stat din Seghedin o veste îngrozitoare. Sergentul păzitor ne raportă iritat:

— Astăzi vine un óspe mare. Un agitator primejdios! Il chiémă Alvin Cramer. D-l director mi-a ordonat să-l pun într'o secție proprie și să-l supraveghez riguros.

Pe arestanți îi cuprinse o agitație mare. Numele lui Alvin Cramer e cunoscut în totă țera. Diarele scriu adevărate romane sensaționale despre ura lui turbată contra Maghiarilor.

Noi ne băteam capul acum asupra modului, cum să-l primim.

„*Eu am să-i trag o palmă*“, diše un Sécui, care de 8 luni ședea la gros condamnat din cauza unui duel.

Și discutam și combinam între noi, óre ce înfățișare va fi avënd? O să fie vr'un uriaș, ori vr'un om de statură mică?

Intr'un punct eram cu toții de acord, că *trebuie să fie un monstru detestabil!*

Așteptam să vie. O să-i dăm lui. Grijiania Niamțului! Ne-am înarmat în onórea lui, se înțelege cu arme, de cari se găsesc în închisóre.

De-odată sună. Sergentul-păzitor deschise pórtă. Noi ne îngrămădirăm la ferești, și vedem pe marele maghiarofag.

Pórta se deschise și intră un domn blond cu înfățișare blândă, avënd în mână un geamantan.

Sécuiul diše: — Uite, ce pârli! No, ástuia n'am să-i dau palma fágăduită, mă tem, să nu móră de ea.

„Agitatorul“ intră în celula sa și nu-l mai vëdurăm, decât la plimbare. Noi ședeam în curte și ghiciam, óre va îndrăzni să éșă. Sécuiul diše:

„Mă tem, că totuși am să-i dau o palmă, decât va vorbi nemșese cu mine.“

În fine eși și el. Se uita descuragiat împrejur, în sfârșit însé se apropiă de noi cu pași timidi și nesiguri. Se vedea pe el, că ar vré să vină, dér nu prea îndrănesce. Când sosi la noi, își luă pălăria din cap și diše pe nemșese: „*Bitte um Entschuldigung! Bin so frei, mich vorzustellen: Ich bin Cramer Alvin.*” (Scusați, mă rog, imi iau voie a mă presenta. Eu sunt Alvin Cramer). Timid și óre-cum spăriat de propriile sale vorbe, își învîrtia pălăria în mână. Era o tăcere mormentală, până ce luă cuvîntul Sécuiul, dișend încet:

„No, poftim, pentru aceea poți să șeși și d-ta, este loc de ajuns pe piciu.“

Autorul rîndurilor de mai sus este un colaborator de la „Pesti Napló“ și se numesce Nagy (Gross?) Endre.

Sibiu, 5 Noemvrie a. c.

(Coresp. particulară.)

Concertul Vladaia-Savu. Dómnă de Vladaia, primadonă de la ópera din București, în turneul d-sale cu multe cotituri, a nimerit și în orașul nostru, însoțită de d-l Savu, artist dramatic. (D-l Savu, modest cum e, nu ne spune la ce teatru e „artist dramatic!“) Sosirea d-nei Vladaia în societatea noastră n'a fost întâmpinată tocmai cu însuflețirea de odinioară.

La ce am nega-o. — noué Sibiensilor ni-a mai fost dat în anii din urmă să fim amușai de artiști călători din România. (Cine nu-și aduce aminte de tenorul Vasiliu și artistul Pagano?) Și deóre-ce despre „prestațiunile“ d-lor încă au sosit aici unele rapórté, — nu de diare. — puțin favorabile, natural, că au fost primiti cu totă reserva. Și cu tóte că, sosind aici, au cercat totul ca să împrașcie prejudiciile societății, nu li-a succés.

Déca la aceste vom mai adauge, că numai acum s'au terminat festivitățile „Esposiției“ și că *Vineri* va fi concertul monstru al Reuniunii nóstre, ușor vom înțelege pustul din sala de la „Unicum“. Și acum câte-va reflexii asupra concertului însu-și. Debutul d-nei de Vladaia mi-a făcut impresia unui asfîntit de sóre, séu a unui trandafir atins de bruna tórnei. Ultimele raze, ce sórele aruncă de după muchia unui deal, au și ele farmecul lor, dér ce folos, că sunt lipsite de căldura dátătoare de viétă. D-na Vladaia ni-a dovedit, că are școlă escelentă, are și voce destul de simpatică, și decât la aceste vom mai adauge mimica scenică. — pe care d-na Vladaia o pricepe de minune, — prestațiunile d-sale ar fi succese. D-na de Vladaia însé, primadona de la ópera din București, nu mai póte *cuceri*. Vocea d-sale în registrele mai înalte își perde timbrul natural, tonurile sunt prea ascuțite și genante chiar. Tonurile de mezzosopran și alt sunt plăcute, dér pré slabe. Și așa d-na de Vladaia nu te mai póte răpi în lumea emótiunilor sufletesci, unde arta stăpânesce totul.

Noi, cari n'am avut fericirea s'o auidim debutând pe acele vremuri, când înjuga tinerimea la carul d-sale de triumf, trebuie s'o judecăm după prestațiunile presente. Apoi și programul e prea „clasic“ și străin pentru publicul nostru! Să nu fie cu supéare, dér e'un program din care 9 puncte 7 sunt străine, ce a căutat d-na Vladaia de pildă în *Zlatna*? Ori ce s'ar diše, noué ne plac cântecele românesci, arta națională.

Domnul Savu? E cel puțin riscat a aduce atributul da „artist dramatic“ în le-

gătură cu numele d-sale! Nicl sentiment, nicl modulațiune în voce, nicl interpretare corectă, nicl gesticulațiuni nimerite, nicl espresiuine în față, absolut nimic din atributiunile concepțiunei de „artist“. Admirabila creațiune a lui *Eminescu*, „*Lupta de la Rovine*“, era să n'o mai cunóscem sub mánuirea d-lui Savu. Er în piesele comice, — aci e d-l Savu acasă. — e mai mult caraghios, decât comic. D-sa nu atinge nicl nivoul unui diletant. Dómnă Vladaia ar face bine, decât în excursiunile d-sale artistice, l'ar lása pe d-l Savu acasă să-și vadă de meseria d-sale, decât are vre-o meserie. Concursul d-sórei *Olivia de Bardossy* a fost de totă lauda.

Spuneverde.

Inarmarea Rusiei.

Rusia urmăresce metodic transformarea unei părți din trupele sale de rezervă, în armată activă. Deja brigadele de infanterie, de rezervă, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 60 și 62 s'au încorporat în diferite circumscripții ale armatei active. Brigadele 46, 47, 48 și 50 au fost sporite de acum, în timp de pace, la 4 regimente cu câte 2 batalióne. Până în vara viitoare 12 brigade vor rămâne numai cu câte 2; regimente de câte 2 batalióne cu câte 5 compánii; dér în curénd bataliónele vor numéra câte 6 compánii. Brigada 49 va fi sporită cu regimentul 5 din a 38-a divisiune de infanterie de linie, numit regimentul Kovel și care n'avea număr până acuma.

Brigada 49-a cuprinde 4 regimente noué, 193 Cowel; 194 Mostislaw; 195 Dubus și 196 Saslaw. Tarul a trimis stindarde noué acestor regimente. În felul acesta brigada 49 'și are asigurată ființa sa separată și independentă, adevă nu va mai fi confundată, în timp de mobilizare, cu brigada a 50-a.

Regimentul de gardă, în rezervă, care cu regimentele 198 și 200 forma a 50-a brigadă, s'a încorporat în brigada de rezervă a gardei, ce se compune din patru regimente cu câte 2 batalióne și trei baterii.

Contingentul de recrutare pe anul curent e de 318,645, adevă cu 10,000 ómení mai mare.

Literatură.

„*Din largul lumii*“, Note din călătorie, de *Radu D. Rosetti*. Constanța. Editura Tipografiei *Frații Grigoriu* 1903. Un volum elegant ilustrat 8º mic de aprópe 300 pagini. Numele autorului este destul de cunoscut, mai ales din poesiile ce le-a dat publicității (Poesii, Foi de tómnă, Epigrame, Cartea dragostei, Din inimă, Sincere Duióse, Valuri, Cele din urmă), a publicat însé și în prosă câte-va volume (Proză, Anecdote militare, Robinson Crusoe, traducere), precum și teatru (Steaua, după Richepin, Pățania lui Dimitrache, O lecție, Pécate).

A apărut „*Almanahul*“ societății „*Petru Maior*“ Budapesta 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8º cu 144 pagini. *Prețul 4 coróne*. Se află de vânzare la Tipografia *A. Mureșianu* cu prețul indicat, plus 35 bani porto.

NECROLOG. La 5 Noemvrie a încetat din viață în Copand *Emilia Cati-naș n. Pătăceanu* în al 25-lea an al vieții și al 6-lea an al fericitei sale căsătorii. A fost fumormentată la 8 Noemvrie în Turda-veche.

ULTIME SCIRI.

București, 10 Noemvrie. Regele Carol a sosit aseră dela Sinaia, în capitală. Ați s'a ținut consiliu de ministrii sub presidența regelui. Marți dimi-néța regele dimpreună cu ministrii, cari îl însoțesc și ca intrégra suită militară va pleca în Bulgaria și va sosi în Ruscicu cam pe la ora 1 după améđi.

București, 9 Noemvrie. Iubileul de 50 de ani al societății germane

de cântări „*Liedertafel*“ s'a serbat erí și ađi cu mare solemnitate. Erau de față număróse reuniuni de cântări din streinătate. S'au exprimat respectuóse omagii pentru regele Carol, împératul Wilhelm și împératul-rege Francisc Iosif.

Londra, 9 Noemvrie. Impératul Wilhem a sosit erí dimi-néța la órele 8 cu yachtul Hohenzollern în Port-Victoria. Primirea oficială n'a fost în Port Viktoria. La órele 10 împératul a debarcat și a mers cu tren special la Shorncliffe, ca să inspecteze regimentul First-Royal de dragoni, al cărui șef este. Aici i-a éșit spre întimpinare generalul Roberts și generalul Wood. Impératul Wilhelms, după ce a inspectat regimentul, a rostit un discurs, pe care l'a terminat strigând de trei ori hurrah! la adresa regelui englez.

Diverse.

Copilul cel mai mic din lume.

Cel mai mic copil care a venit pe lume până acum a murit zilele trecute la New-York într'un spital numit Post Graduate Hospital. Tatăl lui îl dusese la Bellevue Hospital într'un săcșor pe fundul căruia pusese bumbac, ca să nu-i răcéscă odorul. Doctorul Fohrenback a fost cel dintăi care a vëdut pe acest copil și a chemat îndată toți medicii și infirmierii spitalului care au declarat, că n'au vëdut nicl odată un așa copil mic trăind. Capul micului copil nu era mai mare ca un ou de găină ér corpul, care era fórté conformat era de o lungime de 14 degete. Degetele nu erau mai gróse, ca nisce bețe de chibrituri. Micul fenomen fu transportat puțin mai târziu la spitalul Post Graduate, din New York unde a fost pus într'o cutie de sticlă încălđită pentru ca să fie păzit de răcélá. Cu tóte aceste îngrijiri el succombă nu mult după ce fu adus la New-York.

Sosiți în Brașov.

Pe diua de 8 Noemvrie.

Europa: Hosp, negustor de lemne, Oberdorf; Gaspar, profesor, K. Vásárhely; Fernau, comerciant, Lani voiajor, Aldenhoven, funcționar de bancă, Viena; D-na Farkas, Pesta.

București: Feigel, Bratter, voiajori, Viena; Davidovits, idem, Pesta.

Grand: Steinberg, comerciant, Azuga; Fuchs, voiajor, Viena.

„ALBINA“ institut de credit și de economii Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Oct. 1902.

Intrate:	
Numérar cu 1 Oct. 1902	cor. 36,792-81
Depuneri spre fructificare	„ 193,423-35
Cambii rescumpérate	„ 404,935-76
Conturi curente	„ 44,202-82
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„ 38,816-50
Imprumuturi pe produse	„ 1,300—
Monetă	„ 3,741-61
Comisiuni, cupóne și efecte	„ 58,689-16
Banci	„ 98,102-36
Interese și provisiuni	„ 29,306-83
Diverse	„ 25,825-71
cor.	935,136-91

Eșite:	
Depuneri spre fructificare	cor 148,293-60
Cambii escomptate	„ 425,817-05
Conto curent	„ 95,630-84
Imprumuturi pe efecte și alte imprumuturi	„ 36,954—
Monetă	„ 8,639-10
Comisiuni, cupóne și efecte	„ 55,766-79
Interese și provisiuni	„ 1,703-08
Spese și salare	„ 5,798-08
Banci	„ 59,855-26
Diverse	„ 60,546-89
Numérar cu 31 Oct. 1902	„ 36,132-22
cor.	935,136-91

N. P. Petrescu m. p. C. Aisér m. p. dirigent. cassar Iosif Oncioiu m. p. contabil

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.* Redactor responsabil: *Traian H. Pop.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Novembre n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.30
Renta de corone ung. 4%	7.60
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	90.20
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	97.35
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonuri rurale ungare 4%	202.25
Bonuri rurale croate-slavone	157.—
Impr. ung. cu premii	101.05
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	100.75
Renta de argint austr.	120.60
Renta de hartie austr.	100.15
Renta de aur austr.	91.65
Losuri din 1860.	150.25
Actii de-ale Banței austro-ungar.	15.60
Actii de-ale Banței ung. de credit.	703.50
Actii de-ale Banței austr. de credit	668.—
Napoleondori	19.08
Marci imperiale germane	116.95
London vista	239.20
Paris vista	95.15
Rente austr. 4% de corone	95 15 1/2
Note italiene	—

Cursul losurilor private

din 7 Nov. 1902.

	cump.	nde
Basilica	18.70	19.70
Credi	428.—	432.—
Clary 40 fl. m.	208.—	209.—
Navig pe Dunare.	—	—
Innsbruck	88.50	91.—
Krakau	77.—	80.50
Laibach	75.—	79.—
Buda	194.—	202.—
Pa fia	182.—	187.—
Crucea rosie austriaca	54.65	55.75
" " ung.	27.—	28.—
" " ital.	27.25	28.25
Rudolf	72.—	76.—
Salm	245.—	249.—
Salzburg	77.—	80.—
St. Ger.ois	245.—	248.—
Stanislaw	78.—	81.—
Trientne 4 1/2% 100 m. c.	230.—	250.—
" " 4% 50	43.25	45.25
Waldstein	19.—	21.—
" de 10 franci	34.—	36.—
Banca h. ung.	—	—

Cursul pietei Braşov.

Din 10 Novembre n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vend.	18.94
Argint roman.	18.80	"	18.88
Napoleond'ori.	19.04	"	19.07
Galbeni	11.20	"	10.30
Ruble Rusescoi	2.54	"	—
Marci germane	117.25	"	—

Bursa de mǎrturi din Budapesta.

din 7 Nov. 1902

S � m i n � e	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogramme	
		dela	p�n� la
Gr�u B�n�ţenesc	80	7.65	7.85
Gr�u dela Tisa	80	7.60	7.80
Gr�u de Pesta	80	7.65	7.80
Gr�u de Alb. regal�	80	—	—
Gr�u de B�cska	80	—	—
Gr�u unguresc de nord	80	—	—
Gr�u rom�nesc	80	—	—

Seminte vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogramme	
			dela	p�n� la
S�cara		0-72	6.50	6.65
Orz.	nutrey.	60-62	6.30	6.50
Orz.	de rachiu	62-64	5.50	5.70
Orz.	de bere	64-66	5.3	5.50
Ov�s			—	—
Cucuruz	b�n�ţen.	75	—	—
Cucuruz	alt soiul	78	—	—
Cucuruz	" "		5.50	5.80
Hirisc�			—	—

Produce div.	Soiul	Cursuri	
		dela	p�n�
S�m. de trifoiu	Luţern� ungar.	56.—	62.—
"	" transilvan�	—	—
"	" b�n�ţen�	—	—
"	" roşie	58.—	63.—
Ulei de rapit�	rafinat duplu	—	—
Ulei de in		—	—
Uns�re de porc	dela Pesta	68.—	65.—
"	dela Tera	—	—
Sl�nin�	sv�ntat�	64.—	64.50
Prune	din Bosnia	11.—	11.75
Lictar	Slavon si Serbia din Serbia in s. slavon nou	—	—
Nuci	"	—	—
Gogoşil.	s�rbesc din Ungaria	—	—
Miere	unguresc	—	—
"	s�rbesc	—	—
C�r�	brut	—	—
Spirit	Drojdite de s.	—	—

Franselarie fină si de lucs,
precum si **p ne de casă** se capătă in fie-care  i prosp t  in **Brutăria**
WILHELM SCHMIDTS
3 Strada a ei nr. 3, si in Str. Hirscher nr. 6.
La ESPOZIȚIA SPECIALĂ din LONDRA in 1902 premiat cu medalia de aur. 3-4 (735)

Publica ie.
S'a deschis
Loteria a XXIII-a reg. ung. de stat
pentru scopuri de binefacere,
al cărei venit curat in urma prea Inaltei decisiuni a Majestăţii Sale c. si reg. apost. se va folosi pentru următoarele scopuri de binefacere in 11 părţi egale: 1) pentru fondul ce se va crea pentru veduvele si orfanii amplouaţilor de stat fara mijloce, 2) Spitalul Rudolf din Kezdi-Vasarhely, 3) Reuniunea generală a femeilor ung., 4) Reuniunea Fr bel din Budapesta. 5) Reuniunea Maria Dorothea din Budapesta. 6) Asilul de copii din Budapesta. 7) Mensa academica Croatia. 8) Reuniunea Stefania a spitalului de copii din Budapesta. 9) Reuniunea generală a diurniştilor. 10) Reuniunea Policlinică diu Budapesta. 11) Congrega ia Maria din Budapesta.
C ştigurile ficsate in număr de 7691, după planul loteriei sunt de **365,000 corone** si anume:
1 c ştig principal 150,000 Cor | 2 c ştiguri   5,000 Cor. | 50 c ştiguri   100 Cor.
1 " " 50,000 " | 5 "   2,000 " | 100 "   50 "
1 " " 20,000 " | 10 "   1,000 " | 1000 "   20 "
1 " " 10,000 " | 20 "   500 " | 6500 "   10 "
Tragerea urm z  fara am nare in **30 Decembrie 1902** in Budapesta.
UN LOS COSTĂ 4 CORONE.
Losuri se capătă la Direc ia loteriei r. ung. in Budapesta, (IX, Csepelrakpart edificiul vamal), la tóte oficiile postale, de contribu ie si vamă, de sare, sta iunii ale căilor ferate, trafic si zarafii si la tóte colecturile de loterie.
Budapesta, in 1 Iulie 1902. Direc ia reg. ung. de loterie.
1-6.(734)

600 - 1902
v grh. szám.

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bir s gi végrehajtó az 1881.  vi LX t.-cz. 102.   sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a zernesti kir. j r s iros g 1902.  vi Sp. 179/4 sz. végzése következtében Dr. Lem nyi Jenő brassói ügyvéd által képviselt Terciu József  s Mária pesterai lakosok javára Gerbacea George  s Mária magurai lakosok ellen 592 kor. — fil. s jár. crej ig 1902 évi Szept. h  13- n foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1360 kor. 24 fillre becsült következő ingóság k u. m.: 1 borju, sz na, butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. j bir s g 1902 ik évi V 307/3 sz. végzése folytán 592 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1900 évi julius h  7. napjától járó kamatai, és eddig összesen 205 kor. 40 fillérben biróilag már meg llarított költségek erejéig Magur n Gerbacea George házában leendő erzk zl s re 1902 évi november hó 25 ik napjának delutáni 2  r ja hat rid ul kit zetik és ahhoz a venni sz ndekoz k ezennel oly megj gy  ssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. trv.-cz. 107.  s 108.  s  i értelmében k szp nzf zet s mellett a legtöbbet ig ron k szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és fel lfoglatatt k és azokra kiel g t si jogot nyertek volna ezen árverés az 1881  vi LX. t.-cz. 120.   értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernesten, 1902  vi november h  2 ik napján.

Huszár Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

1-1.(741)

Săpun in rude
SCHICHT.

M A R C A :

CERBU   S U   CHEIA

Săpunul cel mai bun si cu spor de aceea cel mai ieftin.

Se capătă pretutinden 

(725)5-40.

In Transilvania
Cea mai mare colectură principală
invită prin presenta pe On. sa clientelă a- i procura
Losuri de clasă
pentru tragerea din:
20 si 21 Noembrie n. n. c.
cu preţurile originale satorite de Direc iune si adecă:
Un los intreg Cor. 12.— | Un los de un sfert Cor. 3.—
" " de jumătate " 6 — | " " " optime " 150
Consider nd, că am plătit până acuma Onor. nóstre clientele c ştiguri colosale ca:
Unasut mii Corone pe Nr. 96229 in Braşov,
Dou decimii " " " 65164 " "
Trei decimii " " " 22533 " Sibiu,
Dou decimii " " " 12893 " Seghedin,
Decemii " " " 6366 " K-Vásárhely,
Decemii " " " 52070 " Satulung,
Decemii " " " 65170 " C mpina,
Decemii " " " 65579 " R snov,
mai departe c ştiguri de: **Cincimii, Dou mii, Unamii corone etc.** in sumă totală de milioane, rezultă, că colectura n str  a a de noroc s  e de preferit fa a de altele.
Efectuăm comanda e din afară c t să p te mai prompt  i platim tóte c ştigurile fara nici o detragere si sub cea mai mare discre iune.
(2-10.) **Jacob L. Adler & Fratele,**
societate de bancă in comandită, Braşov
cea mai mare colectură principală din Transilvania.
„Gazeta Transilvaniei” numărul cu   10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu si la Frenias Nepo ii.